

STRATEGIJA ZA MLADE OPŠTINE SENTA ZA PERIOD OD 2010-2014. GODINE

I Uvod - Obrazloženje strategije

U 21. veku, u ubrzanom svetu, u periodu globalizacije i informativnom društvu u potpunosti se preuređuju položaji i perspektive društvenih grupa. Izmenjena društvena sredina od članova društva zahteva da se stalno, i po mogućnosti što brže menjaju i prilagođavaju novim uslovima. Ova strategija se bavi položajem, budućnošću i perspektivama mladih u opštini Senta. Bitno je znati, da društveno preuređenje (globalizacija, informativno društvo) sustiže i male zajednice, kao što je opština Senta, međutim ne može u tolikoj meri da razvije dejstvo, koliko u velikim gradovima. To ima i svoje prednosti, a i svoje nedostatke. O tome će detaljnije biti reči u studiji koja opravdava strategiju za mlade. Ova strategija deli mlade u tri glavne grupe:

- 1) mladi koji još uče (u obrazovnim institucijama srednjeg ili visokog stepena)
- 2) mladi, koji više ne uče, ali još nisu osnovali porodicu,
- 3) mladi bračni parovi.

Raspoređivanje u grupe se obrazlaže time, što se ove tri grupe nalaze u različitim društvenim položajima, usled čega su njihovi zahtevi, izgledi i ciljevi (delimično ili u celosti) različiti. S toga smo za svaku grupu utvrdili posebne strateške ciljeve.

Vizija

Naš prvobitni cilj je, da se mladi mobilišu, odnosno pokrenu iz apatije obezbeđenjem jedne takve sredine, u kojoj će naći svoje mesto i upotrebiti svoju kreativnost u društvu, odnosno u kojoj ćemo ih zadržati za naš grad.

Ciljna grupa - koga smatramo mladima?

Prema evropskoj povelji o mladima, mladima se smatraju svi građani od 18. do 24. godine života.

U našoj domovini i u našem gradu se nasuprot tome mladima smatraju svi pojedinci od 16. do 30. godine života. U našoj sredini se primećuje pomeranje starosnih granica, kako donje, tako i gornje. To se može objasniti ranijim sazrevanjem današnje omladine, odnosno produžavanjem omladinskog života, što se delimično može objasniti produžavanjem univerzitetskih studija, odnosno rastom broja godina provedenih u statusu nezaposlenih.

Metodologija

Izradi strategije za mlade je prethodilo dalekosežno prikupljanje informacija. Prilikom izbora metodologije ograničavajući faktor je bio uzak finansijski okvir. Primenu istraživanja javnog mnjenja reprezentativnog za opštinu smo odbacili zbog materijalnih poteškoća i poteškoća oko uzimanja uzorka. Demografske podatke smo sakupili na osnovu podataka popisa stanovništva iz 2002. godine, međutim isti mogu biti samo orijentacioni, pošto je popis stanovništva bio relativno davno. Jedna od

karakteristika predmetnih grupa je migracija, usled čega možemo samo da nagađamo red veličine pojedinih grupa.

Koristili smo rezultate upitnika sakupljenih i obrađenih prilikom izrade Akcionog plana za decu, pošto u mnogim slučajevima u sličnim temama odražava mišljenje dece sličnog životnog doba. Takođe smo iskoristili podatke obrađenih u izradi Nacionalne strategije za mlade, koji se odnose na našu opštinu. Osim toga smo koristili i podatke iz Strategije plana razvoja opštine Senta, odnosno statističke podatke dobijenih od škola.

U istraživanju smo izabrali kvalitativnu metodu prikupljanja podataka, analizu razgovora sa fokusnim grupama. Sa svim gore pomenutim grupama smo vodili po dva grupna razgovora, odnosno organizovali smo i posebne seoske grupne razgovore (ukupno znači osam). Tokom razgovora na selu primetili smo, da su problemi ovdašnjih mladih identični sa problemima mladih koji žive u gradu, samo što pojačano dolaze do izražaja.

Razgovore je vodio jedan koordinator (lice koordinator se menjalo po grupama) na osnovu prethodno izrađene tematike. Nakon zapisivanja razgovora vođenih sa fokusnim grupama, iste smo analizirali, a rezultati su rezimirani u posebnoj studiji, te rezultate smo ugradili u ovu strategiju.

Tokom analiza smo odgovore triju starosnih grupa posebno analizirali, međutim određivanja strateških ciljnih grupa smo spojili da bismo tako dobili jednu celinu.

Odredili smo šest različitih polja funkcionisanja, a to su:

- 1) Omladina i obaveštavanje
- 2) Omladina i obrazovanje
- 3) Slobodno vreme mladih
- 4) Mladi, kao aktivni učesnici društva,
- 5) Mladi i bezbednost
- 6) Mladi i zdravlje

Dokumenti, na osnovu kojih je izrađena Strategija za mlade opštine Senta za period od 2010-2014. godine

Lokalni akcioni plan je u skladu sa svim bitnim dokumentima koji određuju strateški pravac razvoja mladih na nivou Evrope, nacije, pokrajine i na lokalnom nivou.

Akcioni plan smo usaglasili sa sledećim evropskim dokumentom: Bela knjiga o politici za mlade (Evropski Parlament), Evropska povelja o učešću mladih u životu opštine i regije (Kongres evropskih lokalnih i regionalnih vlasti).

Pošto se proces izrade Lokalnog akcionog plana vremenski odvijalo istovremeno sa izradom Nacionalne strategije za mlade, u smernicama je u skladu sa glavnim ciljevima Nacionalne strategije za mlade.

Akcioni plan o politici za mlade AP Vojvodine (Novi Sad, 2005. g.) je prvi dokumenat karaktera, koji se bavi sa problemima mladih, prilikom izrade akcionog plana u značajnoj meri smo se oslanjali na ove primerom usaglašavajući lokalne akcione planove sa pokrajinskim merama.

II. Trenutni položaj mladih u opštini

Prema popisu stanovništva iz 2002. godine u našoj opštini živi 4892 mladih, po strukturi njih 1524 između 15. i 19. godine života, 1749 između 20. i 24. godine života i 1629 između 25. i 29. godine života. Na teritoriji opštine funkcionišu tri srednje stručne škole, odnosno dve gimnazije. U našoj opštini funkcionišu i dva isturena odeljenja visokoškolskih institucija. Polazeći od toga Senta možemo smatrati i obrazovnim centrom.

Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje na spisku nezaposlenih se nalazi 500 mladih ispitane generacije.

Na teritoriji opštine Senta anketom je obuhvaćeno ukupno 789 domaćinstava. Od toga 626 (79,4%) u gradu i 163 (20,6%) u seoskoj sredini. U gradskoj sredini u odgovarajućoj podeli obrazovne i zdravstvene institucije su 100% zastupljene, dok u selima nedostaju jaslice, a najudaljenija institucija je bolnica (17 km).

Na osnovu rezultata istraživanja javnog mnjenja može se konstatovati, da većina upitanih samo povremeno prati događaje u opštini, srazmera veoma zainteresovanih lica je svega 14% i ova vrednost raste su skladu sa godinama života. Većina je nezadovoljna sa trenutnim stanjem u opštini, svega 8% je onih koji su uglavnom zadovoljni, a 2% je onih koji su potpuno nezadovoljni.

Stanovništvo u prednji plan stavlja asfaltiranje ulica (52%), brigu o mladima (31%), proširenje i održavanja vodovodne i kanalizacione mreže (29,3%). Od upitanih 20-25% pridaje važnost sledećim oblastima: čistoća i uređenje grada, razvoj zdravstva, ulaganja u obrazovanje, briga o siromašnima i socijalno ugroženima. 34% upitanih sa sela i najsiromašnijih smatraju najbitnijim poboljšanje uslova života seoskih i prigradskih naselja.

Na pitanje, da li su proteklih četiri nedelja obavljali bilo kakav posao sa novac ili prirodna davanja (barem 1 sat) 57% davaoca odgovora je odgovorilo sa „ne“. Ova grupa obuhvata uglavnom mlade između 15. i 29. godine života (mladi koji uče), kao i građane starije od 50 godine (penzioneri). Iz gore navedene grupe 11% njih ima posao, gde će se vratiti, oni spadaju uglavnom u generaciju između 30-49. godine života.

Na pitanje, da li su prethodne nedelje obavljali posao za koji im je pripadala zarada, njih 46% se potvrdno izjasnilo. Kao glavni razlog rada većina njih (70%)

je navelo osnovno preživljavanje, njih 25% bi želeo da ostvari viši životni standard, a rad svega za 1% njih znači ličnu satisfakciju.

Na pitanje postavljeno nezaposlenima (51% ukupno upitanih građana), da li su prethodne nedelje tražili posao 16% je odgovorilo potvrdno, oni spadaju u generaciju između 15. i 49. godine života. Oni koji nisu tražili posao, kao razloge naveli su sledeće: ne žele da rade (učenici i penzioneri), 24% njih misli, da za njih nema posla, a 5% njih čeka sezonski posao.

Proces pokretanja sopstvenog biznisa je započelo 1% upitanih. Oni koji to nisu pokrenuli naveli su sledeće razloge: ne žele da započnu sopstveni biznis (67%), njih 30% ne raspolaže sa početnim kapitalom, a 1% se plaši da se upusti u ovakvu „avanturu“.

Na pitanje, da li su spremni odmah prihvatiti ponuđeni posao 32% upitanih je odgovorilo potvrdno. Ovi upitanici su bili nezaposleni između 15. i 59. godine života.

22% upitanih nezaposlenih su prijavljeni u Nacionalnu službu za zapošljavanje, oni spadaju u starosnu grupu od 15-59. godine života. Pomoć za nezaposlene prima njih 20%, od njih je 19% prethodno bilo u radnom odnosu, a 18% njih je dobilo otpremninu zbog prestanka radnog odnosa.

Od upitanih studenata 78% su redovni, a 22% vanredni studenti. Njih svega 32% prima stipendiju ili kredit. 10% studenata živi u studentskim domovima, a 65% kao podstanari, a 25% sa roditeljima.

Slobodno vreme mladi provode uglavnom na sledeći način:

- v 71% sluša muziku,
- v 69% vreme provodi sa društvom,
- v 57% gleda TV,
- v 55% pomaže u kući
- v 53% piše domaće zadatke,
- v 42% sedi pred kompjuterom
- v 23% čita, crta ili piše, što je prema našem mišljenju alarmantan podatak!

Sportom ili rekreacijom se bavi 48% upitanih, dok 38% godišnje samo ponekad ili skoro nikad. 8% učenika nemaju uslova za sport, a njih 4% se ne bavi sportom iz zdravstvenih razloga. Većina upitanih smatra, da se sportom može steći dobra kondicija i time se čuva zdravlje, mogu se steći novi prijatelji, nadalje zabavno je, svega njih 9% smatra da je to dosadno. 47% mladih želi da se bavi sportom i u odraslom dobu.

Prema mišljenju 7% upitanih u Senti su zastupljene sve sportske grane, 17% (najveći procenat) želi da u Senti bude teren za odbojku. Većina sportskih grana koja su deca nabrajala, da bi želeli da postoji i u Senti, u suštini i postoji, znači mladi nisu na odgovarajući način informisani o mogućnostima bavljenja sportom.

53% mladih tvrdi, da u okolini postoje otvoreni sportski tereni, međutim 73% smatra da to nije dovoljno. 39% populacije želi otvorene terene za odbojku, 33% želi teren za mali fudbal, a 21% za košarku.

Što se tiče korišćenje kompjutera u kući, odnosno u školi pokazatelji su sledeći: 87% upitane dece koristi kompjuter, a 78% njih koristi internet. Srazmera ove dece raste uporedo sa nivoom školske spreme roditelja.

Na pitanje, da li pored redovnog školovanja pohađaju još neku školu, 44% dece je dalo potvrđan odgovor. Materijalno stanje i obrazovanje roditelja i u ovom slučaju u bitnoj meri utiče na srazmeru dece koja pohađaju slobodne aktivnosti. Iz rezultata istraživanja se vidi, da su deca koja potiču iz seoske sredine u nepovoljnijoj situaciji pri izboru ovih aktivnosti. Većina dece učestvuje na časovima stranog jezika (67%), pohađaju muzičku školu (20%), kurs za rukovanje kompjutera (14,9%), časove srpskog jezika (11%), a svega 4% trenira nešto. Razlozi zbog čega ne učestvuju u tome su: ne postoji ništa što bi ih interesovalo (48%), deca neobrazovanih roditelja pominju materijalne poteškoće, a decu sa sela u tome sprečava udaljenost. Na pitanje, šta bi želeli od ovih sadržaja da imaju u opštini 12% dece je odgovorilo, da postoji sve što treba, a ostale pomenute aktivnosti u Senti postoje. Slobodno možemo zaključiti, da upitani učenici nisu dovoljno informisani o sadržajima koji postoje u njihovim naseljima. Deca sa sela su izrazila svoju želju, da se u njihovim mestima pokrenu škole stranih jezika i škole plivanja.

Život u školi i položaj u školi je 89% upitanih pozitivno ocenilo, prema mišljenju 44% njih škola je prijatno mesto za boravak. Zabrinjavajuća je srazmera dece (26%), koje školski život ne interesuje.

81% upitane dece planira nastavak školovanja i što brže bogaćenje (70%). 54% njih želi da uči neki zanat, dok deca neobrazovanih i najsiromašnijih roditelja, odnosno deca sa sela žele da se zaposle u što je moguće kraćem roku, da bi se odvojili od roditelja.

Na osnovu dobijenih rezultata možemo konstatovati, da 92% dece nije bilo izloženo nasilju, fizičkom zlostavljanju deca su bila izložena u školi (4%), na ulici (3%) i u porodici (2%). Fizički se zlostavljaju uglavnom deca roditelja bez obrazovanja.

82% dece nije bilo izloženo psihičkom zlostavljanju, 10% njih je to doživelo u školi, 7% na ulici, a svega 1% u porodici. U tučama su upitana deca u niskom procentu (13%) učestvovala. Njih 10% je zlostavljalo svoje drugove, 4% nastavnike, 3% je počinilo štetu u imovini škole, a veoma mali procenat je prouzrokovalo nekome teške telesne povrede ili je imalo posla sa policijom.

Na pitanje vezano za pušenje 50% učenika je odgovorilo, da još nikada nisu zapalili. Njih 29% je jednom-dvaput probalo. 12% dece puši svakodnevno, a ostali povremeno, u društvu. Zabrinjavajuća je činjenica, da se samo 12% dece brine zbog efekta narušavanja zdravlja pušenja, 30% njih uopšte nije zabrinuto, a 34% je malo zabrinuto zbog efekta narušavanja zdravlja pušenja.

Na pitanje, ko u njihovoj okolini puši, 50% dece je odgovorilo, da neko iz društva, u 44% slučajeva otac, u 30% slučajeva majka, a u 30% slučajeva najbolji prijatelj. Najveći broj majki koje puše potiču iz redova neobrazovanih, povećanjem nivoa školovanosti njihov broj se smanjuje. Upitana deca se u potpunosti slažu sa tim, da je pušenje štetno po zdravlje, 96% smatra, da je pušenje bacanje novca, prema mišljenju 90% njih pušači imaju neprijatan miris, a 20% smatra da pušenje smiruje živce. Jedan mali deo upitanih smatra, da pušenje ne utiče nepovoljno na kondiciju, da su pušači u društvu popularni, da se od pušenja mršavi, da olakšava uspostavljanje kontakata, povećava koncentraciju, odnosno da je zabavno.

U vezi trošenja alkohola možemo konstatovati, da je veoma mali procenat, svega 20% dece koje još nije pilo alkohola. 35% dece je jednom ili dvaput okusilo alkohol, a 44% njih povremeno pije.

Najveći procenat dece je alkohol okusilo u 14-15. godini života (45%), njih 47% u kafićima, diskotekama ili na žurkama, a 32% njih kod kuće. Interesantna je činjenica, da je 1% dece prvi put pilo alkohol sa svega 5 godina.

U vezi mišljenja trošenja alkohola dece možemo konstatovati:

- v 92% njih smatra da alkohol štetno utiče na zdravlje,
- v 75% smatra da alkohol poboljšava raspoloženje,
- v 67% smatra da alkohol u manjim količinama ne šteti zdravlju
- v 58% je mišljenja da uliva hrabrost, tj. smanjuje strah
- v 18% je mišljenja da se alkohol u društvu ne odbija.

U 77% slučajeva niko od osoba bliskih deci ne troši alkohol, a u porodici to uglavnom čini otac (12%).

Upitana deca su se u najvećem procentu (67%) izjašnjavali, da alkohol troše u kafićima, diskotekama ili na žurkama, a 2% upitanih u školi (!) ili na radnom mestu. Karakteristično, 44% dece alkohol kupuje u restoranima, kafićima ili diskotekama, a 28% njih u prodavnicama ili samoposlugama, u većini slučajevi oni se poslužuju kao maloletnici!

Na osnovu dobijenih rezultata možemo konstatovati, da mladi raspolažu sa najvećim obimom informacija o sledećim psihoaktivnim supstancama: ekstazi, kanabis, heroin, antidepresivi, lepak, dok mnogo manje znaju o kreku, barbituratima, spidu, morfijumu i halucinogenim drogama. Obaveštenost dece o gore navedenim sredstvima raste zavisno od školovanosti roditelja. 13-25% upitanih smatra, da su sredstva kao što su Trodon, Bensedin, Morfin itd. bezopasni, ako se na odgovarajući način koriste. Prema mišljenju većine upitanih psihoaktivne supstance su štetne po zdravlje, ali mora se napomenuti, da deca sa sela strožije osuđuju ove supstance.

79% upitanih je izjavilo, da još nikada nisu bili ponuđeni drogom, 9% tvrdi, da ih je neko iz društva ponudio, a 7% njih je ponuđeno od stranih lica. U krugu mladih – kako u gradskoj, tako i u seoskoj sredini - kanabis je najpopularniji. Interesantno je, da 15% dece najbogatijih roditelja „ne zna“ šta njihovi prijatelji koriste. Pomenute supstance su prvi put probali u kafićima, diskotekama, na žurkama (54%), u stanu (31%) ili na ulici i drugim mestima (8%).

U slučaju dojenja, hranjenja, greške u ishrani dece

U 48% slučajeva savet vezano za dojenje su dali stručnjaci, prethodno iskustvo je pomoglo majkama u 18% slučajeva, a iz knjiga i brošura se informisalo njih 17%. U 47% slučajeva deca su samo dojena od 0 do 5 meseci, 31% je samo dojeno od 0-3 meseci, u prvom mesecu samo 13% beba je dojeno, a 5% nikada nije dojeno, dok je 23% majki dojilo samo od 6-12 meseci. Majke sa nižim obrazovanjem su kraće dojile, dok je kod žena sa višim obrazovanjem duže trajao period, dok su samo dojili.

Dopunu ishrane su majke započele uglavnom zbog nedostatka mleka (43%), 26% na savet lekara ili medicinske sestre, a 12% zato što je dete to tako želelo.

77% majki priča ili peva detetu tokom ishrane, 24% njih ih gleda u oči, a 15% njih ih zagrlji.

52% majki je informaciju vezanu za ishranu deteta dobilo od stručnjaka, otp. 25% majki se oslanja na savet porodice ili na prethodno iskustvo, a 17% svoje znanje stiče iz knjiga i brošura.

81% roditelja je prethodne nedelje objasnilo detetu zašto se loše ponašalo, 51% njih je udarilo dete po guzici, 49% je vikalo na dete, 28% je nešto zabranilo detetu, 16% njih je udarilo dete po ruci ili nozi, 13% njih je dete nazvalo glupim, lenjim itd., 4% njih je ošamarilo dete. 90% roditelja osuđuje fizičko kažnjavanje kao sredstvo vaspitanja dece, a 5% to podržava. Fizičko kažnjavanje u većoj meri podržavaju neobrazovani i najsiromašniji roditelji u seoskoj sredini.

93% dece se igra sa kupljenim igračkama.

Veoma retko se dešava, da se deca ostavljaju sami ili sa detetom mlađim od 10 godina.

91% roditelja se poslednja tri meseca igrala sa decom, izašli su u šetnju, u park, 73% njih pripoveda bajke, a 67% njih čita iz knjige ili peva. Čitanje i pripovedanje je nešto manje zastupljeno u slučaju niže obrazovanih roditelja, kreće se oko 49%.

Tokom poslednje trudnoće 82% trudnica je pregledao lekar, 10% babica, 6% medicinska sestra, a otp. njih 4% je pregledala ili kontrolisala babica ili patronažna sestra. U toku trudnoće je otp. u 80% slučajeva meren krvni pritisak, telesna težina, kontrolisana krvna slika i mokraća, u 20% slučajeva je urađen Papanikolau test. Ovaj

test su uglavnom obavile obrazovanije i najbogatije trudnice. O AIDS-u 66% trudnica nije dobilo informacije, svega 14% se izjasnilo potvrdno povodom ovog pitanja, kod 6% trudnica je izvršeno testiranje na AIDS.

Većina trudnica se porodilo u porodilištu (79%), 2% u privatnim zdravstvenim institucijama, a 19% njih je odbilo davanje odgovora. U 68% slučajeva je prilikom porođaja bio prisutan lekar, u 50% slučajeva babica, u nešto manjem broju slučajeva medicinska sestra, a veoma retko babica ili patronažna sestra.

Analiza fokusnih grupa

SWOT ANALIZA: I Učenici srednjih škola, studenti viših škola i fakulteta (od 15-24. godine života)

Kao način dobijanja informacija izabrali smo razgovore sa fokusnim grupama. U generaciji školaraca smo organizovali četiri razgovora sa fokusnim grupama, odnosno problematika ove generacije je pomenuta i u dvema seoskim grupama. Razgovore je vodio koordinator (lice koordinator se po grupama menjalo) na osnovu unapred izrađene tematike. U ovoj generaciji je saslušano mišljenje oko 20 mladih.

Tokom razgovora mladi su kao jačinu opštine naveli široku paletu mogućnosti zabave, postojanje relativno mnogo srednjih škola, mnoštvo mogućnosti za sport, odnosno postojanje različitih civilnih organizacija. U krugu mađarske omladine velikom prednošću se smatra mogućnost učenja na mađarskom jeziku. Nadalje, napomenuli su uredništvo „Képes Ifjúság”, odnosno reku Tisu kao jačinu grada. Mladi učenici mogućnost vide u aktiviziranju učenika, u postojanju đачkog parlamenta, u pokretanju đачkih novina, u organizaciji noćnog sporta. Smatraju, da bi se mladi mogli bolje motivisati za dobrovoljni rad, odnosno vide skrivene mogućnosti u organizovanju većeg broja sportskih šampionata u gradu. Ozbiljnom slabošću smatraju neobaveštenost i pasivnost u krugu mladih, haranja vikendima, nedostatak javne bezbednosti, odnosno nedostatke u povezanosti sa selima. Između ostalog napomenuli su nedostatak mogućnosti za ekstremne sportove, koncerata pod vedrim nebom i bioskopa. Interesantno je, da slabošću smatraju problematiku nedovoljnog poznavanja jezika društvene sredine. Kada smo mlade pitali o opasnostima, velikom opasnošću smatraju pasivnost, odnosno nepostojanje interesovanja.

JACINE	MOGUĆNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost zabave • 4 srednje škole • Raznovrsne mogućnosti bavljenja sportom • Uredništvo „Képes Ifjúság” • Mogućnost učenja na mađarskom jeziku • Razne civilne organizacije u gradu 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenici se moraju aktivizirati • Noćni sport • Đачke novine • Đачki parlament • Motivisanje dobrovoljnog rada • Organizovanje sportskih šampionata • Organizovanje otvorenih dana povodom različitih tema

<ul style="list-style-type: none"> • Reka Tisa 	<ul style="list-style-type: none"> • Formiranje mesta za zabavu bez duvanskog dima • Kvalitetni programi • Đački rad
SLABOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Neobaveštenost • Nedostatak ekstremnih sportova • Nedostatak koncerata pod vedrim nebom • Neredovnost autobuskog saobraćaja između sela i gradova • Pasivnost • Haranja vikendima • Nedostatak bioskopa • Nedostatak pogodnih otvorenih sportskih terena • Nedostatak javne bezbednosti (rasveta, policija) • Nedovoljno poznavanje jezika društvene sredine radi nastavka studija 	OPASNOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Učenici ostaju pasivni • Uprkos organizovanih programa, interesovanje izostaje

SWOT ANALIZA: II. Mladi koji ne uče dalje, a još nisu osnovali porodicu (od 18-30. godine života)

Ovo je grupa mladih, koji ne uče dalje, bilo da je reč o srednjoj školi ili višem obrazovanju, a još nisu osnovali porodicu, ili tek razmišljaju o tome, ili čak ni to. Obavili smo takođe dva grupna razgovora, odnosno u slučaju seoskih grupa dotaknute su i ove teme. Tu jačinom smatraju, s obzirom na postojanje državne pomoći za mlade preduzetnike početnike, veliki broj obrazovanih mladih u opštini, odnosno prema njihovom mišljenju primećuje se povratak mladih određenog nivoa. Kao mogućnost vide podršku lokalne samouprave za preduzetnike početnike, odnosno obrazovanje stručnjaka uz pomoć stipendija. Ponovno uspostavljanje korzoa, takođe smatraju mogućnošću, kao i organizaciju multikulturnih manifestacija. Ova grupa mladih smatra slabošću neobaveštenost, pošto ova grupa više nije toliko lako dostižna kao grupa učenika. U gradu takođe smatraju slabošću nedostatak mogućnosti zapošljavanja i zabave. Interesantno je, da kao nedostatak pominju i odnos prema strankama u javnim službama.

Sledi prikaz SWOT analize u obliku tabele:

JACINE <ul style="list-style-type: none"> • Državna pomoć mladim početnim preduzetnicima • Obrazovani mladi u opštini • Pojava povratka mladih određenog nivoa 	MOGUĆNOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Pomoć lokalne samouprave početnim preduzetnicima • Oživljavanje korzoa • Stipendiranje stručnjaka • Motivisanje dobrovoljnog rada
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturne manifestacije • Neobični i novi programi
SLABOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Neobaveštenost • Nedostatak mogućnosti zapošljavanja • Nedostatak mogućnosti zabave • Mali broj pozorišnih događaja • Nedostatak mesta za bavljenje sportom • Nedostatak raznovrsnih programa • Nedostatak bioskopa • Podučavanje jezika društvene sredine • Ljudski odnosi u javnim službama 	OPASNOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Migracija • Nezainteresovanost • Nedostatak hrabrosti • Pasivnost

SWOT ANALIZA: III Mladi koji su osnovali porodicu (od 18-35. godine života)

U ovoj grupi smo obavili takođe dva razgovora, odnosno u selima su uglavnom iz ove grupe bili prisutni. U ovu grupu spadaju mladi, koji već žive u braku, imaju porodicu ili se porodica tek formira. Smatramo da vredi da se sa ovom grupom bavimo u posebnoj delu, pošto oni mogu imati specijalne zahteve.

Ovi mladi smatraju jačinom postojanje državne pomoći za kupovinu stana, pomoć za decu, odnosno mirno gradsko okruženje. Među mogućnostima su nabrajali dopunsku podršku lokalne samouprave, odnosno organizovanje porodičnih programa. Slabošću opštine smatraju neobaveštenost mladih, nedostatak mogućnosti zapošljavanja (pogotovo u selima), nedostatak parkirališta, odnosno bezbednost u saobraćaju. Kao postojeću opasnost smatraju pomeranje granica rađanja dece, odnosno obezvređenost porodičnih vrednosti.

Sledi prikaz SWOT analize u obliku tabele:

JAČINE <ul style="list-style-type: none"> • Državna pomoć za kupovinu stana • Pomoć za prvo dete • Pomoć za treće dete • Mirno gradsko okruženje 	MOGUĆNOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Dopunska podrška lokalne samouprave (kuća, deca) • Obnavljanje korzoa • Pomoć novorođenčetu štednom knjižicom od strane lokalne samouprave • Porodični programi u Narodnoj bašti
SLABOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Neobaveštenost • Nedostatak mogućnosti zapošljavanja 	OPASNOSTI <ul style="list-style-type: none"> • Mladi se ne venčavaju • Granice rađanja dece se pomeraju • Porodične vrednosti se ne cene

<ul style="list-style-type: none"> • Velika porodica • Nedostatak porodičnih programa • Nedostatak parkirališta • Javna bezbednost u odnosu na saobraćaj 	
--	--

III Strateški ciljevi – sredstva – pokazatelji

1. cilj - Mladi i obaveštavanje

Na teritoriji naše opštine ne postoji celovita i objedinjena metoda za obaveštavanje mladih i roditelja, odnosno za obaveštavanje šire društvene sredine.

U okviru lokalne samouprave sistem obaveštavanja je organizovan u okviru službe za protokol. Opštinske odluke se objavljuju u Službenom listu opštine, koji se dostavlja svim opštinskim institucijama i preduzećima.

Sadašnji veb-sajt opštine ne zadovoljava neophodne standarde i principe.

Najveći broj informacija o sadržajima, programima i ponudi – kako to potkrepljuju i rezultati istraživanja javnog mnjenja - ostaju u samoj instituciji, na nivou udruženja i ne dospevaju do zainteresovane javnosti.

Komunikacija je istaknuto važna u današnjem društvu. Razne manifestacije su često neuspešne zbog neobaveštenosti. Mladi, pored toga što zahtevaju i informacione kanale koje nudi moderna informaciona tehnologija, smatraju da je važno da se sačuvaju i tradicionalne metode obaveštavanja.

Ciljevi:

- a) Osnivanje Kancelarije za mlade i održavanje njenog funkcionisanja;
- b) Izrada veb-stranice Kancelarije za mlade u Senti i održavanje iste;
- c) Podržavanje omladinskog programa u lokalnim medijima;
- d) Izrada oglasne table za mlade.

2. cilj – Mladi i obrazovanje

Iza komunikacije i obaveštavanja mladih, najvažnijim zadatkom se može smatrati obrazovanje mladih. U našeg gradu je obrazovni sistem dosta razvijen, međutim, da bi sistem obezbeđivao odgovarajući kvalitet, isti se mora kontinuirano obogaćivati i dopunjavati. Da bi se naš grad mogao razvijati, prioritetom moramo smatrati obezbeđenje uslova za ostanak mladih.

Uzimajući u obzir razne ciljeve i metode obrazovanja - iskorišćavanje i razvoj pojedinačnih potencijala, zadovoljavanje potreba zajednice i konkurentne sfere – obrazovanje moramo smatrati razvojnim procesom koji traje tokom celog života. Time, cilj obrazovanja je da mladima omogući, da kontinuirano prepoznaju i

razvijaju svoje zahteve i potrebe, da steknu nova znanja i sposobnosti, da bi mogli biti samostalni, prosvetljeni i konkurentni članovi zajednice.

Tokom naše procene došli smo do zaključka, da je većina mladih prepoznala dve bitne teme u obrazovanju:

- nedostatke formalnog obrazovanja:
 1. nedostatak materijalne podrške i školskih sredstava i opreme,
 2. nedostatak usaglašenosti između sistema obrazovanja i zapošljavanja,
 3. nedostatke u podučavanju jezika društvene sredine,
- nedostatke neformalnog obrazovanja, odnosno unutar toga:
 1. nedostatak proširenja neformalnog oblika obrazovanja i njegovog priznavanja u širem društvenom krugu
 2. nedostatak mogućnosti neformalnog obrazovanja.

Naš cilj je znači, poboljšanje položaja, konkurentnosti mladih razvijanjem oblika obrazovanja, pokretanjem dijaloga među dotaknutim strankama i formiranjem oblika saradnje.

Ciljevi:

- a) Podržavanje daljeg usavršavanja, odnosno prekvalifikacije nastavnika srednjih škola;
- b) Podržavanje opremanja srednjih škola;
- c) Podržavanje isturenih konsultacionih centara viših škola i fakulteta;
- d) Proširenje mogućnosti doživotnog (Life-long) učenja;
- e) Podržavanje vanškolske nastave;
- f) Podržavanje izuzetnih talenata;
- g) Podržavanje učenika koji putuju, radi olakšanja putovanja;
- h) Podržavanje podučavanja jezika društvene sredine;
- i) Podržavanje programa razmene učenika;
- j) Podržavanje srednjih škola za obrazovanje zanatlija.

Pogođenost mladih, odnosno težina problema po kategorijama:

	<i>materijalna podrška i razvoj sredstava</i>	<i>korisno obrazovanje</i>	<i>jezik društvene sredine</i>	<i>neformalno obrazovanje</i>
Učenik/student	+++	+++	+++	+++
18+ koji nije učenik	++	++	+++	++
18-30, sa porodicom	+++	++	+++	+

3. cilj – Slobodno vreme mladih

Posledica današnjeg načina života mladih je da imaju sve manje slobodnog vremena. S toga se mora posvetiti veća pažnja kvalitetnom provođenju ono malog slobodnog vremena, kojim mladi raspolažu. Kategoriju slobodnog vremena smo podelili u četiri grupe:

Sport i rekreacija

Senta raspolaže bogatom sportskom tradicijom i sportskim uspesima. Međutim, mladi se sve manje uključuju u delatnost raznih sportskih klubova. U krugu mladih je sve veći broj onih, koji se ne kreću, koji se ne bave sportom, a usled toga im se pogoršava zdravstveno stanje. U opštini, kroz razne manifestacije treba podsticati masovni sport. Trebalo bi dati dozvolu za legalno korišćenje sportskih terena škola, pošto oni koji žele da se bave sportom često jedino ilegalno, krišom mogu da se bave sportom.

Ciljevi :

- a) Podržavanje sportskih udruženja u njihovim naporima na polju masovnog sporta;
- b) Podržavanje rekreacione delatnosti sportskih organizacija;
- c) Formiranje seoskih sportskih terena;
- d) Proširenje sportskih mogućnosti u Narodnoj bašti;
- e) Podržavanje sportskih talenata.

Zabava i kulturni život

Zabava je u centru interesovanja mladih. Smatramo, a to su potvrdili i razgovori, da u gradu ima dovoljno mogućnosti za zabavu, isti se mogu samo proširiti, međutim na selu se mladi susreću sa ozbiljnim poteškoćama kada žele da se zabavljaju.

U životu mladih mesto od istaknute važnosti zauzima zabava. Postojeći mogućnosti za zabavu zadovoljavaju mnogo njih, međutim ima i onih koji zahtevaju inovacije. Mnogi su zadovoljni raznovrsnošću mesta za zabavu, ali postoji zahtev za „klasičniju“ kafanu, gde bi se održavala razna predavanja i večeri glasnog čitanja. Mladi su zamerili, što je na mestima za zabavu bez izuzetka dozvoljeno pušenje. Kritika formulisana u odnosu na postojeće programe (ne u odnosu na svaki program) je nedostatak nivoa. Mladima nedostaju manifestacije i koncerti organizovani pod vedrim nebom, kao i funkcionisanje bioskopa.

Ciljevi:

- a) Podržavanje klupskog života;
- b) Renoviranje domova kulture na selu;
- c) Uređenje zgrade Narodne tehnike u Senti;
- d) Podržavanje amaterskih umetnika – podsticanje konkursa koji podržavaju oblik umetnosti samoizražavanja osnivanjem radionica za stvaralaštvo;

- e) Podržavanje „Open-air“ manifestacija - organizovanje više kulturnih manifestacija na otvorenom, koji omogućavaju mladima upoznavanje kako sa kulturnim vrednostima lokalnog karaktera, tako i onih van opštine;
- f) Podržavanje manifestacije umetnika širokih srazmera – na taj način treba stvoriti mogućnost za učešće u kulturnom životu lica zainteresovanih za alternativne pravce;
- g) Podržavanje rada civilnih organizacija koje se bave kulturom – u opštini funkcionišu brojne civilne organizacije koje se bave kulturom. Cilj strategije je, da ova sredstva koja funkcionišu opština ubuduće još efikasnije koristi;
- h) Izgradnja bioskopa (na otvorenom) - ovim sredstvom strategija želi da obezbedi mladima zadovoljavanje njihovih potreba za filmsku kulturu;
- i) Obezbeđenje seoskih domova kulture - deo sredstava strategije je podržavanje kulturnog života mladih sa sela, čija su glavna mesta realizacije seoski domovi kulture. Podržavanje njihovog rada, odnosno nadoknada nedostataka na selu.

4. cilj – Mladi, kao aktivni učesnici društva

U našem današnjem savremenom društvu mora da se obezbedi mesto mladima u donošenju odluka. To se uglavnom odnosi na pitanja u kojima su direktno ili indirektno pogođeni, odnosno zainteresovani. To smatramo posebnim strateškim ciljem na polju ove problematike.

Aktivno učešće mladih u donošenju odluka obezbeđuje mimo opstanka jedne zajednice pravi razvoj. Sopstvenim učešćem sami sebi mogu da obezbeđuju neophodna prava, podršku i šanse za razvoj i mogu dokazati, da su odgovorni članovi zajednice.

Od mladih se očekuje, da kao najfleksibilnija i najbistrija grupa brzo i efikasno reaguju na neminovne društvene promene, da njima upravljaju i da to usmere u svoju i korist svoje okoline. Istovremeno od njih se očekuje i odgovornost, da u pitanjima koja ih dotiču doprinose tome, da se na lokalnom nivou donesu najbolje odluke.

Efikasno i činilačko učešće mladih u životu zajednice, s posebnim osvrtom na rešavanje problema koji ih dotiču, odnosno u donošenju odluka, iziskuje obezbeđenje prihvatljive, bezbedne, razumne i pre svega ohrabljujuće atmosfere od strane svagdašnjih opštinskih rukovodioca. Time indirektno značajno doprinose poboljšanju njihovog kvaliteta života, a direktno razvoju cele zajednice. Ovaj proces počiva na međusobnom poštovanju i obaveštavanju. Smatramo da je bitno da se mladi informišu o dostupnim resursima i mogućnostima zajednice u širom smislu. Do sada naime, o aktivnostima mladih, mogućnostima njihovog uključivanja (u donošenje odluka), mogućnostima konkurisanja i putovanja, organizovanim programima i ostalim relevantnim pitanjima informacije i obaveštenja nisu bili, ili su bili teško dostupni, nisu bili sistematizovani i bili su nerazumljivi mladima. Ovi problemi jasno ukazuju na to, da su mladi jedna marginalizovana, zaboravljena grupa društva. Do sada probuđivanje mladih, njihovo podsticanje na prihvatanje

aktivne uloge nije činio predmet interesovanja i cilj delatnosti donosioca odluka. To želimo da promenimo.

Naš prvobitni cilj je podsticanje prihvatanja aktivne uloge i odgovornosti mladih u opštini Senta uz pomoć neformalnih grupa i civilnih organizacija. Posebno je važno povećanje efikasnosti rada postojeći civilnih organizacija. Istaknute ciljeve možemo ostvariti pomoću raspoloživih resursa, pronalaženjem domaćih i inostranih konkursa i podsticanjem pisanja konkursa i od sredstava dobijenih na ovaj način.

Naglašen problem je nedostatak dobrovoljnosti (volonterizma) među mladima. S toga je naš istaknuti cilj informisanje svih pogođenih i zainteresovanih strana o važnosti i mogućnostima, odnosno podsticanju volonterskog rada.

Jasno je, da nivo preuzimanja uloga i odgovornosti mladih nije dovoljno razvijen, da bi time činilački učestvovali u rešavanju problema koja ih se dotiču. S toga je sledeći zadatak podržavanje mladih putem posredovanja, da bi u saradnji sa donosiocima odluka, kasnije nastali zajednički projekti koji služe interese mladih, kao i dugoročna saradnja.

Kao značajan problem učesnici u proceni su identifikovali razumevanje i poštovanje različitosti. Naš cilj je povećanje stuba tolerancije mladih različite etničke pripadnosti i religije podučavanjem jezika, zajedničkim akcijama, programima i podržavanjem raznih delatnosti.

Podsticanje volonterstva

U modernom društvu se stavlja sve veći naglasak na civilnu sferu. Civilna sfera u jednom društvu zastupa takve vrednosti, koje su zahvaljujući globalizaciji i tehničkom razvoju u iščeznuću: solidarnost, međusobna briga, empatija, interesovanje prema javnim poslovima, dobrovoljni (volonterski) rad, nesebična pomoć drugima. Bilo bi poželjno, da se što više mladih angažuju kao volonteri u opštinskim civilnim organizacijama.

Ciljevi:

- a) Podržavanje promovisanja važnosti volonterstva;
- b) Podržavanje rada civilnih organizacija;
- c) Podržavanje volontera;
- d) Podržavanje akcija razmene;
- e) Podržavanje humanitarnih akcija;
- f) Uređenje kuće civilnih organizacija u Senti.

Ciljevi:

- a) Član Opštinskog veća zadužen za omladinu – dopuna statuta;
- b) Imenovanje odbora SO koji se bavi omladinom - dopuna statuta;
- c) Angažovanje mladih u radu saveta mesnih zajednica;
- d) Donošenje pravilnika Kancelarije za mlade.

nedovoljno efikasne omladinske organizacije

nedostatak dobrovoljne inicijative
 nedostatak aktivnog učešća mladih u rešavanju njihovih problema
 nizak nivo tolerancije prema različitosti

Pogođenost mladih prema kategorijama

	<i>efikasnost civilne sfere</i>	<i>razvoj volonterstva</i>	<i>podsticanje aktivnog učešća</i>	<i>povećanje stepena tolerancije</i>
učenik/student	++	++	+++	++
18+ koji nije učenik	++	+	+	++
18-30, sa porodicom	+	+	+	++

5. cilj - Mladi i bezbednost

Na mlade danas vreba puno opasnosti, a oni se moraju suočavati sa opasnostima skoro bez zaštite društva odraslih. Lokalna samouprava možda na ovom polju može najmanje da učini u interesu mladih, pošto je njena mogućnost delovanja veoma uska. Međutim, poštovanjem osnovnih bezbednosnih mera može da se poveća osećaj sigurnosti i bezbednost mladih.

Problemi vezano za bezbednost mladih se mogu podeliti u tri grupe:

5.1. Problemi odnosa unutar porodice: moralni red vrednosti koji u društvu pokazuje tendenciju smanjenja, nezadovoljstvo u porodičnim odnosima, zanemarivanje problema koji se javljaju u porodici, neodgovarajući uzori, sukobljavanje mladih sa zakonom, da bi članovi porodice obratili pažnju na njih;

5.2. Problemi vezanih za školu, odnosno drugih institucija: ne postoje odgovarajuća „sredstva“ za vaspitanje i prevenciju (psihološki problemi), loša privredna situacija i nezaposlenost, zakonska regulativa koja se odnosi na mlade i njena primena nisu odgovorajuće, nisu usaglašene i ne sankcionišu na odgovarajući način funkcionisanje grupa koje štetno utiču na mlade;

5.3. Negativan uticaj generacije: identifikacija sa negativnim modelom ponašanja (takmičenje, zabava, junačenje, imidž);

5.4. Problemi koji se javljaju u medijima: isticanje negativnih primera

5.5. Jačanje bezbednosti saobraćaja

Ciljevi:

- a) Rešavanje pitanja javne rasvete na celoj teritoriji opštine;
- b) Pojačana policijska prisutnost na ulicama i jačanje bezbednosti saobraćaja;
- c) Pojačana policijska prisutnost na „problematičnijim“ mestima za zabavu (diskoteke);
- d) Poštovanje postojećih propisa (zabrana prodaje alkohola i duvanskih proizvoda maloletnicima, poštovanje radnog vremena na mestima za zabavu)

- e) zaštita javne imovine kroz saradnju sa nadležnim organima;
- f) Smanjenje broja mladih koji dolaze u konflikte sa zakonom preventivnim i interventnim delovanjem ključnih faktora (porodica, škola i ostale institucije, vršnjačke grupe, mediji);
- g) Formiranje klubova za terapiju (preventivni i interventni radovi);

6. cilj – Mladi i zdravlje

Kao posledica načina života mladih, na polju zdravlja se javlja sve više problema. U krugu mladih izuzetno veliku pažnju treba posvetiti buđenju želje prema zdravom načinu života, kao i formiranju njihove svesti u vezi zdrave životne sredine.

Ciljevi:

- a) Podržavanje „Programa zdravog načina života“;
- b) Podržavanje propagande protiv korišćenja opojnih sredstava;
- c) Uvođenje pojma „kutka za pušenje“ na mestima za zabavu;
- d) Podržavanje programa zaštite životne sredine.

IV. Akcioni planovi

1. cilj - Mladi i obaveštavanje

1. cilj - Unapređenje metode obaveštavanja mladih						
<i>Problem</i>	<i>Cilj</i>	<i>Intervencija/zadatak</i>	<i>Indikator</i>	<i>Nosioci delatnosti</i>	<i>Rok</i>	
Nedostatak jedinstvenog sistema obaveštavanja	Formiranje Kancelarije za mlade	Uređenje statusa kancelarije i formiranje njenih organa	Funkcionisanje kancelarije	Lokalna samouprava	Maj 2010. godine	
	Obezbeđenje materijalnih troškova Kancelarije za mlade	Pokrivanje materijalnih i kancelarijskih troškova neophodnih za redovno funkcionisanje	Mesečni izveštaji o funkcionisanju	Lokalna samouprava	Kontinuirano	
	Osvežavanje veb-strane Kancelarije za mlade	Izrada plana veb-strane Kancelarije za mlade, pa kontinuirano osvežavanje iste	Mesečni izveštaj	Kancelarija za mlade	Kontinuirano	
	Postavljanje oglasne table	Postavljanje pet oglasnih tabli na teritoriji opštine Senta	Izveštaji o postavljanju oglasnih tabli, mesečni izveštaji o osvežavanju informacija	Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava	Prva polovina 2010. godine	

U medijima mali broj programa sa temama o mladima	Podržavanje omladinskih programa	Obezbeđenje vremena za emitovanje programa radi dolaska do izražaja mladih	Mesečno barem jedan program	Lokalni mediji, Kancelarija za mlade, civilne organizacije	2009-2013
---	----------------------------------	--	-----------------------------	--	-----------

2. cilj – Mladi i obrazovanje

2. cilj - Mladi i obrazovanje					
<i>Problem</i>	<i>Cilj</i>	<i>Intervencija/zadatak</i>	<i>Indikator</i>	<i>Nosioci delatnosti</i>	<i>Rok</i>
Nedostatak materijalne podrške, sredstava i opreme za škole	Razvijanje sistema stipendiranja učenika i studenata u opštini	Izrada sistema stipendiranja mladih na osnovu unapred određenih kriterijuma	Javnost izrađenog sistema stipendiranja, kvalitet sistema, kvalitet i javnost kriterijuma za dodelu stipendija	Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava	Kontinuirano
Nedovoljno poznavanje jezika društvene sredine u opštini	Podržavanje podučavanja jezika društvene sredine u opštini	Formiranje i razvoj neformalnih obrazovnih metoda za podučavanje i učenje jezika društvene sredine	Broj održanih časova, broj učenika, učesnika	Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava	Kontinuirano
Poboljšanje usaglašenosti	Poboljšanje usaglašenosti	1. Izrada zajedničke baze podataka o potrebnim i	Broj evidentiranih	Kancelarija za mlade, civilne organizacije,	

<p>potreba između obrazovanja i tržišta rada</p>	<p>potreba između obrazovanja i tržišta rada</p>	<p>ponuđenim profilima zanimanja (nepotrebnim profilima).</p> <p>2. Obaveštavanje mladih o mogućnostima</p> <p>3. Obaveštavanje lokalnih poslodavaca o mladim primaocima posla koji su na raspolaganju i o očekivanim profilima.</p> <p>4. Obaveštavanje stručnih škola u okolini o mladim primaocima posla neophodnog profila</p>	<p>mladih i njihovih zanimanja</p> <p>Broj sajмова запошљавања</p> <p>Broj izveštaja</p> <p>Broj primaoca posla</p> <p>Broj izveštaja</p> <p>Broj primaoca posla</p>	<p>obrazovne institucije, Nacionalna služba za zapošljavanje, Kancelarija za mlade, civilne organizacije, Nacionalna služba za zapošljavanje, mediji Kancelarija za mlade, civilne organizacije, nastavne institucije Nacionalna služba za zapošljavanje, Kancelarija za mlade civilne organizacije nastavne institucije, Nacionalna služba za zapošljavanje</p>	<p>Kontinuirano</p>	
<p>Nedostatak mogućnosti u neformalnom obrazovanju</p>	<p>Razvoj neformalnog obrazovanja i usavršavanja mladih kroz saradnju sa zainteresovanim stranama</p>	<p>1. Tromesečno objavljivanje u elektronskim medijima postojećih neformalnih oblika usavršavanja,</p> <p>2. Humani resursi neformalnih obrazovnih programa oslanjajući se na</p>	<p>Količina prosleđenih informacija</p> <p>Srazmera rasta</p>	<p>Lokalna samouprava</p> <p>Kancelarija za mlade, civilne</p>		

<p>Rast nezaposlenosti i neadekvatno obrazovanje</p>	<p>Poboljšanje komunikacije između odraslih i mladih u funkciji unapređenja motivacije mladih za aktivno učešće u obrazovnom procesu</p> <p>Edukativni programi za podizanje nivoa znanja i poboljšanje motivacije, javni konkursi za izradu projekata</p>	<p>postojeće resurse civilnih organizacija i kroz funkcionisanje formalnih grupa</p> <p>3. Kontinuirani razvoj partnerstva u neformalnom obrazovanju, između civilne sfere, Lokalne samouprave, Kancelarije za mlade, neformalnih grupa i obrazovnih institucija kroz trogodišnje programe</p> <p>4. Procena potreba mladih za dalje usavršavanje</p> <p>5. Seminari i radionice za potpomaganje komunikacije između mladih i odraslih</p>	<p>humanih resursa</p> <p>Broj potpisanih programa i protokola o saradnji</p>	<p>organizacije, neformalne grupe</p> <p>Kancelarija za mlade, civilne organizacije, neformalne grupe, obrazovne institucije, Lokalna samouprava</p>	<p>Kontinuirano</p>
--	--	--	---	--	---------------------

3. cilj – Slobodno vreme mladih (kultura i rekreacija)

3. cilj - Slobodno vreme mladih					
<i>Problem</i>	<i>Cilj</i>	<i>Intervencija/zadatak</i>	<i>Indikator</i>	<i>Nosioci delatnosti</i>	<i>Rok</i>
1. Tendencija smanjenja socijalnog života i kulturnih vrednosti	1. Podizanje nivoa socijalnog života 2. Unapređenje komunikacije između institucija, odnosno potpomaganje komunikacije između mladih i institucija 3. Podržavanje amaterskih umetnika 4. Podržavanje umetničkih manifestacija 5. Informisanje 6. Javni konkursi za izradu projekata 7. Adaptacija postojećih objekata i njihovo odgovarajuće korišćenje za kulturne događaje, odn. za poboljšanje klupskog života mladih	1. Ispitivanje potreba mladih za kulturom i usklađivanje programa sa već postojećim programima. 2. Aktivni novinski članci, kratke informacije o lokalnim kulturnim događajima na radiju. 3. Zajedničke manifestacije institucija kulture i neformalnih grupa (tribine, izložbe, radionice) 4. Promovisanje pred javnošću saradnje institucija kulture sa mladima 5. Godišnja valorizacija (predviđanje) sadržaja iz oblasti kulture od strane opštinskog rukovodstva 6. Iniciranje otvaranja novih prostorija za mlade 7. Povećanje fondova za inicijative mladih 8. Uključivanje mladih u izradu programa	1. Broj kvantitativnih (merljivih) i kvalitativnih istraživanja (fokusna grupa, ispitivanja, SWOT analiza itd.) 2. Broj učesnika 3. Broj novinskih članaka, radio programa, broj zajednički organizovanih aktivnosti sa institucijama (tribine, koncerti, izložbe, radionice) 4. Broj organizovanih promocija u saradnji sa institucijama kulture, broj zainteresovanih 5. Evaulacija programa izrađenih od strane opštinskog rukovodstva 6. Broj renoviranih, odnosno novootvorenih prostorija za mlade 7. Učestalost korišćenja novootvorenih ili renoviranih prostorija 8. Broj učesnika u	Kancelarija za mlade, civilne organizacije, neformalne grupe, Lokalna samouprava	Kontinuirano

			organizaciji programa i broj aktivnih članova			
	2. Nedostatak mogućnosti zabave na selu i kulturnih sadržaja	Adaptiranje kulturnih sadržaja (obezbeđenje mesta za kulturu), povećanje finansijske podrške	1. uključivanje mladih u kreiranje rurarnih programa 2. nalaženje fondova za inicijative mladih 3. broj organizovanih rurarnih programa, učestalost programa 4. broj zainteresovanih za programe, zbir iznosa fondova	Kulturni centri, mesta za zabavu, Kancelarije za mlade, civilne organizacije, neformalne grupe	Kontinuirano	
	3. Nedostatak bioskopa (na otvorenom)	Izgradnja bioskopa	Pronalaženje fondova	Lokalna samouprava, samostalni investitor	Kontinuirano	
4. Nedostatak kulturnih programa za mlade sa porodicom	1. Edukativni programi za mlade majke i očeve 2. Podržavanje dodele štedne knjižice za novorođenčad 3. Savetovalište za mlade roditelje i porodicu 4. Dnevni boravak za mame i bebe 5. Formiranje korozoa na obali Tise	1. Ispitivanje potrebe mladih roditelja iz oblasti kulture 2. Kreiranje aktivnih novinskih članaka, kratkih radio emisija, koje će mlade roditelje informisati o kulturnim događajima i programima za slobodno vreme 3. Ciklična predavanja, seminari, radionice 4. Pilot projekti (primena novih oblika vaspitanja i razmena iskustava majki) 5. Ispitivanje potreba osoba različitih uzrasta	1. Broj kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja (fokusna grupa, ispitivanja, okrugli stolovi)	Kulturni centri, mesta za zabavu, Kancelarija za mlade, civilne organizacije, neformalne grupe	Kontinuirano	

4. cilj - Mladi, kao aktivni učesnici društva

4. cilj - Mladi, kao aktivni učesnici društva					
<i>Problem</i>	<i>Cilj</i>	<i>Intervencija/zadatak</i>	<i>Indikator</i>	<i>Nosioci delatnosti</i>	<i>Rok</i>
Nefikasne omladinske organizacije	<p>1. Jačanje civilnih organizacija mladih, podsticanje osnivanja novih organizacija kroz podržavanje neformalnih grupa</p> <p>2. Poboljšanje funkcionisanja civilnih organizacija mladih sa raspoloživim resursima</p>	<p>1. Organizovanje obuka i treninga za neformalne grupe (rukovodioce), radi sticanja potrebnog znanja i sposobnosti</p> <p>2. Obezbeđenje mogućnosti konkurisanja neformalnim grupama radi realizacije svojih ideja</p> <p>3. Podržavanje i finansiranje civilnih organizacija</p> <p>4. Obezbeđenje civilnim organizacijama pristup opštinskim resursima na osnovu unapred utvrđenih kriterijuma</p>	<p>Broj obuka, broj mladih učesnika</p> <p>Broj učesnika, broj projekata</p> <p>Broj osnovanih organizacija, broj susreta i manifestacija</p>	<p>Kancelarija za mlade, civilne organizacije, neformalne grupe</p> <p>Kancelarija za mlade, civilne organizacije, Lokalna samouprava</p> <p>Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava</p> <p>Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava</p>	Kontinuirano
Nedostatak dobrovoljnih inicijativa	Obaveštavanje svih zainteresovanih o važnosti volonterskog rada, o njegovim mogućnostima, odnosno podsticanju istog	<p>1. Organizovanja kampanje koja promoviše volonterski rad</p> <p>2. Evidentiranje budućih volontera</p> <p>3. Evidentiranje programa i civilnih organizacija koji iziskuju volonterski rad</p>	<p>Broj kampanja</p> <p>Broj učesnika</p> <p>Broj programa i organizacija</p>	Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava, mesne zajednice, civilne organizacije	Kontinuirano

Nedostatak aktivnog učešća mladih u rešavanju problema koji se odnose na njih	Posredovanje u saradnji sa donosiocima odluka da bi kasnije nastala dugoročna saradnja vezano za projekte koji se odnose na mlade	1. Zajednički dogovori, organizovanje foruma mladih i donosioca odluka u Lokalnoj samoupravi. 2. Razvoj sposobnosti mladih (nauka postavljanja pitanja, saradnja, organizovanje programa)	Broj susreta Broj učesnika Broj obuka Broj učesnika	Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava, političke organizacije	Kontinuirano
Nizak nivo tolerancije mladih prema različitosti	Povećanje praga tolerancije mladih različite nacionalnosti i religije, podučavanje jezika kroz podržavanje zajedničkih akcija i programa	1. Organizovanje zajedničkih programa 2. Obuka o međusobnoj kulturi učenik-učenik, podučavanje jezika	Zajednički programi za učesnike	Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava, obrazovne institucije	Kontinuirano

5. cilj - Mladi i bezbednost

5. cilj - Mladi i bezbednost					
<i>Problem</i>	<i>Cilj</i>	<i>Intervencija/zadatak</i>	<i>Indikator</i>	<i>Nosioci delatnosti</i>	<i>Rok</i>
1. Problemi koji se javljaju unutar porodice	Glavni cilj: 1. smanjenje broja mladih koji dolaze u konflikte sa zakonom unapređenjem preventivnog i interventnog delovanja ključnih faktora (porodica, škola i ostale	1. Seminari, radionice, ciklična predavanja 2. Razmena iskustava, poseta institucija 3. Kreiranje edukativnih štampanih materijala 4. Pilot projekti	1. Broj seminara, radionica i cikličnih predavanja 2. Broj poseta institucijama 3. Broj edukativnih štampanih materijala	Tim bezbednosti, predstavnici policije, škole, lokalni mediji, sudstvo, Lokalna samouprava, civilne organizacije, inicijativne mlade	Kontinuirano

	<p>institucije, vršnjačke grupe, mediji) Specifični ciljevi: 1.1. Iniciranje i obogaćivanje edukativnih programa o porodici i porodičnim odnosima za psihologe i pedagoge 1.2. Škola roditelja</p>		<p>4. Broj pilot programa 5. Broj učesnika u organizovanim aktivnostima</p>	<p>osobe</p>		
	<p>2. Problemi vezani za školu i druge institucije</p>	<p>1. Edukativne aktivnosti za mlade o zakonskoj regulativi 2. Javni konkursi za izradu projekata 3. Formiranje kluba za terapiju</p>	<p>1. Seminari, radionice 2. Konferencija slučaja, razmena iskustava 3. Pilot projekti (primena novih oblika preventivnog delovanja)</p>	<p>Tim bezbednosti, predstavnici policije, škole, lokalnih medija, sudstva, Lokalne samouprave, civilne organizacije, inicijativne mlade osobe</p>	<p>Kontinuirano</p>	
	<p>3. Negativni uticaj grupe vršnjaka</p>	<p>1. Promocija pozitivnih modela ponašanja</p>	<p>1. Vršnjačke edukacije 2. Kampanja 3. Nagrade za najuspešnije srednjoškolce i studente 4. Stipendije</p>	<p>Tim bezbednosti, predstavnici policije, škole, lokalnih medija, sudstva, Lokalne samouprave, civilne organizacije, inicijativne mlade osobe</p>	<p>Kontinuirano</p>	

4. Mediji	1. Promocija preventivnih aktivnosti	1. Radio emisije, novinski članci 2. Ulične akcije	Broj radio emisija, broj zainteresovanih ljudi koji učestvuju i koji se uključuju u rad radio emisija, broj uličnih akcija	Lokalni mediji, Kancelarija za mlade, Lokalna samouprava	
5. Saobraćaj	1. Edukativni programi za mlade o bezbednosti saobraćaja	Bezbedan saobraćaj (predavanja, prezentacije od strane policije i drugih organizacija)	Broj predavanja i prezentacija, broj učesnika, srazmera interesovanja	Tim bezbednosti, predstavnici policije, škole, lokalni mediji, sudstvo, Lokalna samouprava, civilne organizacije, inicijativne mlade osobe	
6. Pojava nasilja u krugu mladih	Škole bez nasilja Zajednički nastup raznih institucija protiv nasilja kroz edukativne programe	Radionice, grupne vežbe, edukativni programi (pedijatar, policajac, socijalni radnik, pedagog, psiholog itd.), predavanja generacijskih grupa	Broj predavanja i prezentacija, broj učesnika, srazmera interesovanja	Tim bezbednosti, predstavnici policije, škola, lokalnih medija, Lokalne samouprave, civilnih organizacija, inicijativne mlade osobe	Kontinuirano

6. cilj – Mladi i zdravlje

6. cilj - Mladi i zdravlje					
<i>Problem</i>	<i>Cilj</i>	<i>Intervencija/zadatak</i>	<i>Indikator</i>	<i>Nosioci delatnosti</i>	<i>Rok</i>
1. Nedovoljno razvijena svest o zdravom stilu života: rekreacija, stabilna ličnost mladih, ishrana i reproduktivno zdravlje	Buđenje želje za zdravim načinom života	1. Organizovanje promotivnih predavanja 2. Organizovanje obuka	1. Broj predavanja 2. Broj učesnika 3. Broj obučenih	Lokalna samouprava, Kancelarija za mlade, Dom zdravlja, civilne organizacije	Kontinuirano
2. Neadekvatna zdravstvena zaštita mladih	Jačanje mentalne higijene u krugu mladih: 1. zdrav način života nasuprot trošenja alkohola i droge, (samo)agresivnost, posledice neispravne seksualnosti 2. Propagiranje zdravog načina ishrane	1. Organizovanje promotivnih predavanja 2. Organizovanje obuka 3. Organizovanje treninga samopoznavanja	1. Broj predavanja 2. Broj učesnika 3. Broj obučenih	1. Lokalna samouprava 2. Kancelarija za mlade 3. Dom zdravlja 4. Civilne organizacije	Kontinuirano
3. Nedovoljno ili neadekvatno razvijena svest o seksualno prenosivim bolestima, mentalnim problemima u razvojnom dobu	1. Ispravljanje zabluda vezanih za seksualni život 2. Upoznavanje sa važnošću zaštite pri seksu	1. Organizovanje promotivnih predavanja	1. Broj predavanja 2. Broj učesnika	1. Lokalna samouprava 2. Kancelarija za mlade 3. Dom zdravlja 4. Civilne	Kontinuirano

				organizacije		
4. Mladi roditelji, nepripremljeni za porodični život	1. Pripremanje za porodični život	1. Kursevi pripreme 2. Grupne terapije	1. Broj kurseva 2. Broj bračnih drugova	1. Lokalna samouprava 2. Kancelarija za mlade 3. Dom zdravlja 4. Civilne organizacije	Kontinuirano	
5. Nepripremljene trudnice	1. Priprema trudnica za vaspitanje dece	1. Mentalni i fizički pripremni programi trudnicama	1. Broj kurseva 2. Broj trudnica	1. Lokalna samouprava 2. Kancelarija za mlade 3. Dom zdravlja 4. Civilne organizacije	Kontinuirano	

IV REZIME

Stigli smo na kraj jednog dugog procesa. Pitajući mlade ove opštine, obrađujući analize razgovora uspostavili smo prioritete, strateške ciljeve koje su nam oni sami odredili. Naš cilj prilikom izrade strategije je bio, da mobilizujemo što veći broj mladih. Mišljenja sam da nam je to i uspelo.

Lavovski deo zadatka nam još predstoji. Sve ove prioritete, ciljeve, koje smo ovde formulisali moramo i realizovati. Kod realizacije predviđamo takođe veliku ulogu mladih, pošto ove zadatke uz pomoć lokalne samouprave i drugih, jedino oni mogu da reše.

Od izuzetnog je značaja, da mladi učestvuju u donošenju odluka po pitanjima koja se na njih odnose, odnosno koja se tiču njihovu budućnost.

S toga prioritarnim zadatkom smatramo da se formira Odbor za mlade Skupštine opštine, koji bi obezbedio učešće mladih na najvišim nivoima. Za tu svrhu je neophodna izmena Statuta opštine.

U drugom redu, zadatak opštine bi bio da obezbedi funkcionisanje Kancelarije za mlade. Prema našim planovima Kancelarija za mlade bi bila nosilac ove strategije, ona bi bila koordinator i pokretač. Stručni saradnik zaposlen u Kancelariji za mlade bi održavao, osvežavao, dopunjavao veb-stranicu. Njegov zadatak bi bio održavanje kontakta između lokalne samouprave i mladih, odnosno sa mladima iz okolnih opština.

Prilikom određivanja strateških ciljeva naš osnovni princip je bila **ostvarljivost**. Smatramo, da su strateški ciljevi koji su ovde formulisani mogu da se realizuju u jednom perioda od pet godina, s toga hrabro možemo da stanemo uz iste.

Želim puno uspeha i izdržljivosti u radu,

Koordinator izrade Strategije za mlade
Kornel Takač